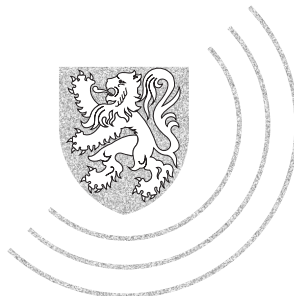

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

30 september 2003

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de Stabilisatie- en Associatieovereenkomst
tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds,
en de republiek Kroatië, anderzijds, de bijlagen I tot VIII, de protocollen 1 tot 6 en de slotakte,
ondertekend in Luxemburg op 29 oktober 2001**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE BESCHOUWINGEN

1. Totstandkoming van de overeenkomst

In 1997 werd de regionale aanpak van de Europese Unie (EU) ten aanzien van de Balkan officieel gelanceerd. In een mededeling d.d. 26 mei 1999 over het stabilisatieproces in de Balkan legde de Europese Commissie het kader vast voor een breed partnerschap met 5 landen uit de regio. Onderhandelingen zouden geopend worden wanneer een land aan bepaalde politieke en economische voorwaarden voldeed. In juni 2000 verklaarde de Europese Raad van Feira dat alle landen van het stabilisatie- en associatieproces potentiële kandidaten voor het EU-lidmaatschap zijn.

De Europese Commissie publiceerde op 24 mei 2000 een gunstig rapport over Kroatië. De Raad machtigde de Commissie op 20 november 2000 om onderhandelingen aan te knopen. Na een aantal onderhandelingsronden en technische bijeenkomsten werden de onderhandelingen op 11 mei 2001 in Zagreb afgerond. De Overeenkomst werd drie dagen later aldaar geparafeerd.

Bij de onderhandelingen werd het bestaande kader van de Stabilisatie- en associatieovereenkomst met Macedonië in aanmerking genomen. De bepalingen van beide overeenkomsten lopen dan ook grotendeels gelijk. Enkele onderdelen zijn aan de specifieke situatie van de betreffende landen aangepast. Eenzelfde overeenkomst zal ook voor de andere landen in de Balkan gebruikt worden.

2. Doel en inhoud van de overeenkomst

De doelstellingen en de centrale elementen van de stabilisatie- en associatieovereenkomsten die de EU met de Balkanlanden sluit, zijn de volgende :

- het tot stand brengen van een politieke dialoog tussen de Partijen ;
- de verbetering van de regionale samenwerking ;
- het vooruitzicht op het instellen van een vrijhandelszone met de Europese Gemeenschap (EG) over een periode van 6 jaar ;

- bepalingen met betrekking tot het verkeer van werknemers en van kapitaal, de vestiging van ondernemingen en het dienstenverkeer ;
- het harmoniseren van de interne wetgeving, met name in de essentiële domeinen van de interne markt ;
- samenwerking op een groot aantal beleidsdomeinen, waaronder justitie, cultuur, onderwijs, toerisme, lokale en regionale ontwikkeling, milieu enz. ;
- de oprichting van een Associatie- en Stabilisatieraad, een Associatie- en Stabilisatiecomité en een parlementair comité.

Voor Kroatië zijn de nieuwe samenwerkingsmogelijkheden en de verwachte economische steun van de EU van groot belang. Ook de zogenaamde 'evolutieve clausule', waardoor de status van Kroatië als potentiële kandidaat-lidstaat erkend wordt, is een grote politieke overwinning voor de jonge republiek.

3. Schets van het partnerland

3.1. Politieke gegevens

Kroatië werd een onafhankelijke republiek op 25 juni 1991 door afscheiding van Joegoslavië. Het werd door België erkend op 15 januari 1992 en diplomatieke betrekkingen werden aangeknoopt op 10 maart van datzelfde jaar. Op 22 mei 1992 werd het land toegelaten als lidstaat van de Verenigde Naties. Daarnaast is Kroatië o.a. lid van de Raad van Europa, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), het Centraal-Europees initiatief, het Partnership for Peace en de Wereldhandelsorganisatie (WHO). Het streeft op middellange termijn naar lidmaatschap van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO), de Europese Unie (EU) en de Centraal-Europese Vrijhandelszone (CEFTA).

Het overlijden op 10 december 1999 van de "Vader van de Natie", Franjo Tudjman, en de daaropvolgende parlementaire en presidentiële verkiezingen hebben het Kroatische politieke landschap fundamenteel gewijzigd. In beide stembusgangen stemden de Kroaten massaal voor verandering. De Sociaal-democratische partij (SDP) – de vroegere communisten – werd de grootste partij na de parlementsverkiezingen van 3 januari 2000. De presidentsverkiezingen op 24 januari en 7 februari 2000 leverden een overwinning op voor Stipe Mesic, de

kandidaat van vier kleinere, westers georiënteerde partijen. Hij haalde het in de tweede ronde van Drazen Budisa, de kandidaat van de HSLS.

De SDP vormde samen met Sociaal-Liberale Partij (HSLS) en enkele kleinere formaties een westers-gezinde regenboogcoalitie onder leiding van premier Ivica Racan. De regering kreeg in 2001 af te rekenen met een groeiende ontgoocheling onder de bevolking, vooral omwille van de stijgende werkloosheid. De dalende populariteit werd benadrukt in de lokale verkiezingen van 20 mei 2001. Ondertussen hadden spanningen binnen de coalitie in april 2001 geleid tot het opstappen van het Istrisch Democratische Congres (IDS). Begin juli 2001 zorgde de beslissing om van oorlogsmisdaden verdachte militairen uit te leveren aan het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag voor nieuwe problemen. HSLS-voorzitter Budisa was niet akkoord met die beslissing maar hij kreeg niet de gewenste steun binnen zijn partij en stapte op. Premier Racan vroeg en kreeg daarop het vertrouwen van het Parlement. Op 2 februari 2002 werd Budisa opnieuw tot partijvoorzitter verkozen. Hij wilde dat 4 van de 5 HSLS-ministers opstapten om plaats te maken voor zijn vertrouwelingen. De interne strubbelingen binnen de regering bleven voortduren. Op 5 juli 2002 bood premier Racan het ontslag van zijn regering aan. President Mesic stelde hem aan als formateur voor de vorming van een nieuwe regering zonder de HSLS. Op 30 juli 2002 kreeg het nieuwe kabinet Racan het vertrouwen van het parlement.

De volgende parlementsverkiezingen vinden normaal plaats in 2004 terwijl in 2005 presidentsverkiezingen en verkiezingen voor gemeenten en provincies voorzien zijn.

3.2. Economische gegevens

Tijdens de jaren negentig heeft Kroatië zijn relatief gunstige positie in Centraal-Europa geleidelijk zien afbrokkelen. Onder het bewind van Tudjman verslechterde de economische toestand zienderogen. De gevolgen van de oorlog, de zorg voor meer dan 300.000 vluchtelingen, het overdreven aandeel van de militaire en para-militaire uitgaven in de begroting, de ongezonde structuur van een groot deel van de overheidsbedrijven en het gebrek aan een aangepaste wetgeving zorgden voor grote moeilijkheden. Het zelf opgelegde politieke isolement en een nefast beleid hebben ervoor gezorgd dat Kroatië begin 2000 gevoelig achterop hinkte t.o.v. andere Centraal-Europese landen die een minder gunstige uitgangspositie hadden. Kroatië kampte met de gevolgen van de economische recessie die

zich eind 1998 had ingezet en die begin 2000 uitvlakte. Die crisis bracht een groeiende werkloosheid mee. Daarnaast had het land ook af te rekenen met exploderende overheidsuitgaven en een groeiende schuldenberg. Niettegenstaande de hoge werkloosheid is er opnieuw een tendens tot groei. Die economische groei schommelt rond de 4 % per jaar en de inflatie ligt net boven 2 %. De dienstensector neemt met 70 % het overgrote deel van het bruto binnenlands product (BBP) voor zijn rekening, op ruime afstand gevolgd door de industrie (20 %) en de landbouw (10 %). Er is een grote invoerbereidheid voor allerlei producten wat een aanzienlijk tekort op de handelsbalans veroorzaakt. Dat tekort wordt deels gecompenseerd door een heropleving van het toerisme.

De regering Racan gaf zichzelf 4 jaar om het land uit het socio-economische slop te halen. In overleg met het Internationaal Muntfonds (IMF) stelde zij volgende punten voorop :

- een volgehouden budgettaire orthodoxie ;
- het behoud van een omvangrijk sociaal vangnet dat wel betaalbaar moet zijn ;
- de vermindering van de voordelen van de oorlogsveteranen ;
- de voortzetting van de economische hervormingen en van de privatiseringen en het creëren van een nieuw aantrekkelijk wettelijk kader voor buitenlandse investeerders ;
- de vermindering van de fiscale druk van de ondernemingen en op arbeid ;
- meer rechtszekerheid voor economische operatoren.

De regering kan reeds enkele positieve realisaties voorleggen zoals een stabiele monetaire situatie, de aanzuivering van overgeërfde onbetaalde rekeningen van 1999, de terugkeer van de economische groei, de versnelde privatisering en de sluiting van overheidsbedrijven zonder toekomst. Er is nog werk aan de winkel inzake de hervorming van het pensioensysteem en de ziekteverzekering en het terugdringen van de overheidsschuld.

De handelsbalans is traditioneel deficitair. De tekorten worden weliswaar gedeeltelijk gecompenseerd door transfers uit het buitenland en door de positieve invloed van het toerisme. De invoerrechten voor producten uit de EU zijn zeer beperkt en voor weinig productgroepen echt een belemmering

voor het handelsverkeer. In 2001 werd voor 4,75 miljard US dollar uitgevoerd terwijl voor 8,76 miljard US dollar werd ingevoerd. De belangrijkste exportbestemmingen waren Italië (23,7 %), Duitsland (14,8 %) en Bosnië-Herzegovina (12 %). De ingevoerde producten kwamen vooral uit Duitsland (17,1 %) en Italië (16,9 %).

Voor levensmiddelen zijn de marktmogelijkheden reëel. De gebruikersmarkt is beperkt maar het toerisme langs de Adriatische en Dalmatische kust is van groot belang. Er dienen zich kansen aan op het vlak van toeristische infrastructuur en op commercieel vlak.

3.3. *Mensenrechtensituatie*

Kroatië heeft een democratisch politiek systeem dat gebaseerd is op het respect van de mensenrechten, wet en orde, nationale gelijkheid, sociale justitie en een meerpartijensysteem.

Onder Tudjman konden niet alle minderheden op een officiële erkenning rekenen en was de wetgeving i.v.m. het onderwijs in en het gebruik van minderheidstalen bijzonder restrictief en ontradend. De nieuwe machthebbers namen zich voor om een juridisch kader te scheppen dat maximale rechten toekent aan minderheden en dat volledig conform is aan de eisen van de Raad van Europa.

De terugkeer van de vluchtelingen was één van de uitdagingen voor de regering Racan. De uitvoering van een terugkeerprogramma voor alle vluchtelingen in en buiten Kroatië, de toepassing van de amnestiewet, het behoud van de veiligheid in etnisch gemengde en economische crisisgebieden zijn zware opdrachten. De regering heeft lang geprobeerd de terugkeerproblematiek voor zich uit te schuiven en zich te verschuilen achter de obstructie van de lokale overheden. Eind maart 2001 heeft de regering tijdens een bijzondere zitting in Knin een maatregelenpakket aanvaard dat een globale aanpak beoogt.

In zijn rapport 2003 maakt *Amnesty International* (A.I.) gewag van een vertraging in de implementatie van de bepalingen over de mensenrechten die in de Stabilisatie- en Associatieovereenkomst staan. De regering had zich voorgenomen om eind 2002 die bepalingen na te komen. Daarnaast meldt A.I. dat Kroatië onvoldoende samenwerkt met het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag. Ten slotte wordt melding gemaakt van geweld tegen en discriminatie van leden van minderheidsgroepen en van problemen die de Servische Kroaten ondervinden om terug te keren.

4. **Bestaande betrekkingen met de verdragspartner**

4.1. *Betrekkingen met de Europese Unie*

Tijdens het bewind van president Tudjman kreeg Kroatië kritiek van de EU omdat het niet genoeg medewerking verleende aan het Joegoslavië-tribunaal. Mede daardoor werd Kroatië niet opgenomen in de lijst van potentiële kandidaten voor toetreding tot de EU. De verkiezingsresultaten van 2000 en de veranderingen die daarvan het gevolg waren, werden positief ontvangen in de EU. Premier Racan kondigde trouwens aan dat hij de relaties wilde verbeteren.

De toenadering tot de EU kan rekenen op een brede consensus bij de bevolking. Het sluiten van de Stabilisatie- en Associatieovereenkomst is dan ook van fundamenteel politiek belang voor de jonge republiek. Met de EU bestaat momenteel een raadgevende task force EU-Kroatië zolang er geen ander officieel orgaan bestaat. Voor de periode 2001-2004 heeft de EU 191 miljoen euro gepland voor hulp aan Kroatië.

Op 21 februari 2003 diende de Kroatische regering een aanvraag in voor het lidmaatschap van de EU. De EU-lidstaten gaan ermee akkoord dat de Europese Commissie een advies opstelt over het lidmaatschap. Kroatië krijgt echter forse voorwaarden opgelegd zoals de handhaving van de mensenrechten en de medewerking met het Joegoslavië-Tribunaal.

4.2. *Betrekkingen met Vlaanderen en België*

Na de Kroatische onafhankelijkheid werd overgegaan tot een herziening van de bilaterale verdragen die tussen België en de voormalige Socialistische Federale Republiek Joegoslavië waren gesloten. Op 6 februari 1997 werd overeengekomen dat 17 verdragen van kracht zouden blijven. Tevens werd een aanvang gemaakt met de modernisering van het bestaand juridisch instrumentarium. Op 31 oktober 2001 werd in Brussel een BLEU-investeringssakkoord met Kroatië ondertekend. Op 1 maart 2002 hechtte de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring aan het decreet houdende instemming met die overeenkomst.

De inzet van Belgische strijdkrachten in het kader van UNPROFOR en de financiering van humanitaire en reconstructieprojecten in de streek van Vukovar hebben bijgedragen tot het positieve imago dat ons land zowel in officiële middens als bij de lokale bevolking geniet.

Uit cijfers van Export Vlaanderen blijkt dat de Vlaamse uitvoer naar Kroatië sinds jaren een stijgende lijn kent. Na de sterke groei in 2000 (35,90 %) werd ook in 2001 vooruitgang geboekt. Onze export steeg met 16,77 % naar € 132 miljoen. Die trend zette zich verder gedurende de eerste 9 maanden van 2002. Met een totaal van € 109,37 miljoen nam Kroatië de 52ste plaats in op de lijst van Vlaamse exportlanden.

De Belgische uitvoer naar Kroatië bedroeg in 2001 ruim € 189 miljoen. Dat betekende een stijging van 28,02 % in vergelijking met 2000. Op de lijst van Belgische exportlanden stond Kroatië daarmee op de 54ste plaats. De belangrijkste exportproducten waren vervoermateriaal (25,41 %), farmaceutische producten (13,46 %) en elektrische machines (9,78 %). De invoer bedroeg in 2001 € 65,14 miljoen, een stijging met 27,74 % tegenover 2000. Op de ranglijst van leveranciers bekleedde Kroatië de 74ste plaats. De voornaamste ingevoerde producten waren kleding (30,06 %), machines en mechanische werktuigen (17,23 %) en organische chemische producten (14,77 %). Tijdens de eerste 8 maanden van 2002 ging de uitvoer er met 6,7 % op vooruit terwijl de invoer met 3,3 % steeg. Onze handelsbalans met Kroatië vertoont traditioneel een omvangrijk saldo.

Sinds 1995 kreeg Kroatië een aanzienlijk bedrag aan bilaterale humanitaire en reconstructiebijstand.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING VAN DE OVEREENKOMST

De overeenkomst telt 130 artikelen, verdeeld over tien titels. Verder werden 8 bijlagen, 6 protocollen en 11 verklaringen bij de overeenkomst gevoegd. Hierna worden de voornaamste bepalingen, die relevant zijn voor Vlaanderen, kort toegelicht.

Doelstelling en algemene beginselen (preambule ; artikelen 1 – 6)

In de laatste paragraaf van de preambule wordt verwezen naar Kroatië's status als potentiële kandidaat voor EU-lidmaatschap onder de criteria vastgesteld door de Europese Raad in juni 1993 en op voorwaarde dat deze overeenkomst en in het bijzonder de bepalingen inzake regionale samenwerking op succesvolle wijze worden uitgevoerd.

Overeenkomstig artikel 1 wordt een associatie tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschap

(EG) en haar lidstaten en Kroatië, met als voornaamste doelstellingen :

- het tot stand brengen van een politieke dialoog en van nauwe betrekkingen tussen de Partijen ;
- het ondersteunen van de inspanningen van Kroatië gericht op de economische en internationale samenwerking, mede door de afstemming van haar wetgeving op die van de EG ;
- het aanmoedigen van harmonieuze economische betrekkingen en van de geleidelijke instelling van een vrijhandelszone tussen de Partijen ; en
- het bevorderen van regionale samenwerking op alle gebieden van de overeenkomst.

De associatie wordt volledig verwezenlijkt over een overgangperiode van maximum 6 jaren (artikel 5). De Stabilisatie- en Associatieraad onderzoekt op gezette tijden de toepassing van de overeenkomst en de verwezenlijking van de hervormingen door Kroatië.

Eerbied voor de democratische principes en de mensenrechten evenals de rechtsstaat en de beginselen van de markteconomie vormen essentiële elementen van deze overeenkomst (artikel 2). Internationale en regionale vrede en stabiliteit en goed nabuurschap staan centraal in het Stabilisatie- en Associatieproces. Kroatië engageert zich om samen te werken met de andere landen in de regio, met inbegrip van wederzijdse concessies betreffende het verkeer van personen, goederen, kapitaal en diensten. De associatie moet volledig in overeenstemming zijn met de relevante bepalingen van de Wereldhandelsorganisatie (WHO).

Politieke dialoog (artikelen 7 – 10)

Overeenkomstig artikel 7 wordt de politieke dialoog tussen de partijen verder ontwikkeld, met het oog op :

- de volledige integratie van Kroatië in de gemeenschap van democratische naties en de geleidelijke toenadering tot de EU ;
- de convergentie van de standpunten aangaande internationale kwesties van belang voor de partijen ;
- regionale samenwerking ;

- veiligheid en stabiliteit in Europa.

De politieke dialoog vindt plaats via de Stabilisatie- en Associatieraad op ministerieel niveau, via het Parlementaire Stabilisatie- en Associatiecomité op parlementair niveau, alsook op ambtelijk niveau en met gebruikmaking van alle beschikbare diplomatieke kanalen.

Regionale samenwerking (artikelen 11 – 14)

Kroatië verbindt zich ertoe de regionale samenwerking in de Balkan actief te bevorderen. De EG zal projecten en programma's voor technische bijstand steunen die een regionale dimensie vertonen (artikel 11).

Na de ondertekening van dit akkoord, zal Kroatië onderhandelingen aangaan tot het sluiten van bilaterale akkoorden inzake regionale samenwerking met andere landen uit de regio die reeds een stabilisatie- en associatieovereenkomst hebben gesloten (momenteel enkel Macedonië). Het sluiten van zulke overeenkomst binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van de Stabilisatie- en Associatieovereenkomst zal een voorwaarde zijn voor de verdere ontwikkeling van de betrekkingen tussen de EU en Kroatië.

Kroatië engageert zich om samen te werken op de beleidsdomeinen van deze conventie met de andere landen van de regio en met andere kandidaat-lidstaten (artikelen 13 en 14).

Vrij verkeer van goederen (artikelen 15 – 44)

Een vrijhandelszone wordt geleidelijk, in een overgangsperiode van ten hoogste zes jaar, tot stand gebracht.

Wat de industriële producten betreft, werden bijzondere regelingen getroffen voor bepaalde gevoelige sectoren, zoals de staalindustrie en de textielsector (Protocollen 1 en 2). Voor de andere industriële goederen worden alle douaneheffingen, kwantitatieve beperkingen en maatregelen van gelijke werking op de invoer in de EU van goederen van oorsprong uit Kroatië afgeschaft vanaf de inwerkingtreding van de overeenkomst (artikel 17). Voor de invoer van goederen van oorsprong uit de Gemeenschap in Kroatië, worden bij inwerkingtreding van de overeenkomst onmiddellijk afgeschaft, met uitzondering van de producten uit bijlagen I en II waarvoor bijzondere tijdsschema's worden voorzien. (artikel 18). Kroatië verklaart zich bereid

de tarieven sneller af te bouwen indien de algemene economische toestand en de situatie van de sector in kwestie het toelaten (artikel 21).

Wat de landbouw- en visserijproducten betreft, worden alle kwantitatieve beperkingen en maatregelen van gelijke werking door beide partijen onmiddellijk afgeschaft (artikel 26). Bijzondere regelingen werden uitgewerkt voor de geleidelijke afschaffing van douaneheffingen op de landbouw- en visserijproducten (artikelen 27 – 28). Artikel 29 bepaalt dat verdere concessies in deze sectoren zo snel mogelijk systematisch onderzocht en toegepast worden. Artikel 31 voorziet consultaties tussen de partijen indien de gevoelige landbouw- en visserijmarkten verstoord worden. In afwachting van dergelijke consultaties, kan elke partij gepaste maatregelen treffen.

Artikel 33 is een zogenaamde 'standstill'-clausule: vanaf de inwerkingtreding van de Overeenkomst kunnen geen nieuwe douaneheffingen, kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking ingevoerd worden. Fiscale discriminatie tussen de producten van de partijen wordt vermeden (artikel 34). De overeenkomst sluit het behoud of de oprichting van douane-unies of vrijhandelszones niet uit, in zoverre de handelsbepalingen van deze overeenkomst er niet door gewijzigd worden (artikel 36).

Verder bevat de titel over het vrij verkeer van goederen een antidumping clausule (artikel 37), een algemene vrijwaringsclausule (artikel 38), een clausule voor tekorten aan bepaalde goederen (artikel 39), en bepalingen inzake staatsmonopolies en fraude (artikelen 40 en 43).

Verkeer van werknemers, vestiging, dienstenverlening, kapitaal (artikelen 45 – 68)

Met betrekking tot de werkomstandigheden, de beloning en de ontslagmodaliteiten, engageren de partijen zich om de onderdanen van de andere partij niet te discrimineren ten opzichte van de eigen onderdanen. Echtgenoten en kinderen van Kroatische werknemers in de EU zullen toegang hebben tot de Europese arbeidsmarkt (artikel 45). Artikel 45 bevat ook een aantal bepalingen inzake de toegang van onderdanen van Kroatië tot tewerkstelling in EU-lidstaten, zonder dat strikte verplichtingen worden opgelegd.

Wat de vestiging van ondernemingen betreft, voorziet artikel 49 dat de partijen geen minder gunstige behandeling toekennen aan ondernemingen van de

andere partij dan de behandeling die wordt toegekend aan eigen ondernemingen of aan ondernemingen van derde staten (m.a.w. de meest gunstige van beide). Dezelfde regel geldt *mutatis mutandis* voor de activiteiten van dochtermaatschappijen en filialen. Een aantal sectoren, waaronder luchtvaartdiensten, wordt uitgesloten van deze bepalingen (artikel 51).

De Stabilisatie- en Associatieraad zal nagaan welke maatregelen nodig zijn voor de wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties (artikel 53). Artikel 54 regelt de tewerkstelling van eigen onderdanen in ondernemingen gevestigd op het grondgebied van de andere partij (zgn. 'personeel met een sleutelpositie').

Artikel 55 voorziet de mogelijkheid voor Kroatië om onder bepaalde voorwaarden gedurende de eerste vier jaren na de inwerkingtreding van de Overeenkomst afwijkende maatregelen te nemen voor sectoren die herstructureringsondergaan, die ernstige moeilijkheden kennen, waarin een drastische reductie van het marktaandeel van eigen ondernemingen of onderdanen gevreesd wordt of voor nieuwe industriële sectoren in het land.

De partijen nemen ook de nodige maatregelen om geleidelijk het verlenen van diensten toe te laten door ondernemingen of onderdanen gevestigd in een andere partij dan die waar de ontvanger van de diensten gevestigd is (artikel 56). Met betrekking tot de transportsector worden specifieke regelingen getroffen (artikel 58).

De artikelen 59 tot 61 betreffen de lopende betalingen en het vrije verkeer van kapitaal met betrekking tot directe investeringen. Verder bevat de overeenkomst een aantal algemene bepalingen met betrekking tot beperkingen op grond van openbare veiligheid en gezondheid (artikel 62), de toepassing van nationale wetgeving (artikel 63), belastingsvoordelen die voortvloeien uit bilaterale verdragen inzake dubbele belasting (artikel 65), enz.

Afstemming en harmonisatie van wetgeving (artikelen 68 – 74)

De afstemming van de Kroatische wetgeving op die van de Europese Gemeenschap zal in twee fases plaatsvinden. In een eerste fase wordt er voornamelijk geconcentreerd op de interne markt en andere handelsaspecten, zoals mededingingsrecht, intellectuele eigendom en de bescherming van gegevens. In een tweede fase komen de andere

sectoren aan bod (artikel 69). Verder wordt voorzien in specifieke bepalingen omtrent mededinging (artikel 70), intellectuele eigendom (artikel 71), publieke contracten (artikel 72), standaardisatie, metrologie en conformiteitsbeoordeling (artikel 73) en consumentenbescherming (artikel 74).

Justitie en Binnenlandse Zaken (artikelen 75 – 80)

Titel VII regelt de samenwerking op het vlak van justitie en binnenlandse aangelegenheden, waarbij de nadruk wordt gelegd op de versterking van de instellingen en de rechtsstaat in Kroatië. Specifieke bepalingen betreffen visa, asiel en immigratie (artikel 76), het witwassen van geld (artikel 78) en andere illegale activiteiten (artikel 80).

Samenwerking op andere domeinen (artikelen 81 – 105)

De samenwerking tussen de partijen zal de bestaande economische banden verstevigen, tot wederzijds voordeel en met het oog op de sociale en economische ontwikkeling van Kroatië (artikel 80). Het samenwerkingsbeleid wordt ingebed in een regionaal kader, waarbij de samenwerking tussen Kroatië en zijn buurstaten wordt aangemoedigd.

Voor Vlaanderen zijn vooral de volgende samenwerkingsbepalingen van belang :

- samenwerking op vlak van het economisch beleid door uitwisseling van statistische gegevens en gezamenlijk analyse van economische onderwerpen (artikel 82) ;
- bevorderen en beschermen van investeringen (artikel 85) ;
- industriële samenwerking met het oog op de modernisering en de herstructurering van de industrie in Kroatië en de versterking van de private sector (artikelen 86 en 87) ;
- toeristische samenwerking door de transfer van expertise, de deelname van Kroatië in Europese toeristische organisaties en het bestuderen van samenwerkingsmogelijkheden (artikel 88) ;
- samenwerking op sociaal gebied, voornamelijk inzake de verbetering van de diensten voor arbeidsbemiddeling en loopbaanadvies (artikel 91) ;

- de modernisering van de landbouw (artikel 92) ;
- samenwerking op het vlak van onderwijs en training teneinde het niveau van het algemene onderwijs en de beroepskwalificaties in Kroatië te verbeteren (artikel 94) ;
- culturele samenwerking (artikel 95) en samenwerking op audiovisueel gebied, waarbij coproducties worden aangemoedigd (artikel 97) ;
- samenwerking in verband met elektronische communicatie (artikel 96) en de informatiemaatschappij (artikels 98 en 99) ;
- vervoer (artikel 100) ;
- energie (artikel 101) ;
- bescherming van het leefmilieu (artikel 103) ;
- bilaterale samenwerking op het vlak van wetenschappelijk onderzoek (artikel 104).

Financiële samenwerking (artikelen 106 – 109)

Om de doelstellingen van de overeenkomst te kunnen verwezenlijken, komt Kroatië in aanmerking voor financiële steun van de EG in de vorm van subsidies en leningen.

Institutionele, algemene en slotbepalingen (artikel 110 – 130)

De partijen richten een Stabilisatie- en Associatie-raad op, die moet toezien op de tenuitvoerlegging van de overeenkomst en zich kan buigen over eender welk onderwerp van wederzijds belang (artikel 110). De Raad komt regelmatig bijeen en wordt beurtelings voorgezeten door een vertegenwoordiger van de EG en van Kroatië (artikel 111). De partijen kunnen een geschil met betrekking tot de toepassing of interpretatie van de overeenkomst voorleggen aan de Raad (artikel 113).

De Raad wordt bijgestaan door een Stabilisatie- en Associatiecomité (artikel 114). Bovendien wordt een Parlementair Comité opgericht, waarin vertegenwoordigers van het Europees Parlement en van het Parlement van Kroatië zetelen (artikel 116).

De overeenkomst wordt gesloten voor een periode van onbepaalde duur. Elke partij kan de overeenkomst opzeggen door de andere partij te notificeren. Zes maanden na een dergelijke notificatie

houdt de overeenkomst op van toepassing te zijn (artikel 124).

Bijlagen

Bijlage I : tariefconcessies van Kroatië voor industrieproducten van de Gemeenschap (artikel 18, § 2) ;

Bijlage II : tariefconcessies van Kroatië voor industrieproducten van de Gemeenschap (artikel 18, § 3) ;

Bijlage III : EG-definitie van "baby beef" (artikel 27) ;

Bijlage IVa : tariefconcessies van Kroatië voor landbouwproducten (met nulrecht voor onbeperkte hoeveelheden vanaf de inwerkingtreding van de overeenkomst) (artikel 27, § 3, onder a, ii) ;

Bijlage IVb : tariefconcessies van Kroatië voor landbouwproducten (met nulrecht binnen een contingent vanaf de inwerkingtreding van de overeenkomst) (artikel 27, § 3, onder a, ii) ;

Bijlage IVc : tariefconcessies van Kroatië voor landbouwproducten (met nulrecht voor onbeperkte hoeveelheden vanaf één jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst) (artikel 27, § 3, onder b, i) ;

Bijlage IVd : tariefconcessies van Kroatië voor landbouwproducten (geleidelijke afschaffing van meestbegunstigingsrechten binnen tariefcontingen ten) (artikel 27, § 3, onder c, i) ;

Bijlage IVe : tariefconcessies van Kroatië voor landbouwproducten (geleidelijke verlaging van meestbegunstigingsrechten voor onbeperkte hoeveelheden) (artikel 27, § 3, onder c, ii) ;

Bijlage IVf : tariefconcessies van Kroatië voor landbouwproducten (geleidelijke verlaging van meestbegunstigingsrechten binnen tariefcontingen ten) (artikel 27, § 3, onder c, iii) ;

Bijlage Va : producten bedoeld in artikel 28, § 1 ;

Bijlage Vb : producten bedoeld in artikel 28, § 2 ;

Bijlage VI : vestiging : financiële diensten (artikel 50) ;

Bijlage VII : verwerving van onroerend goed door onderdanen van de EU – lijst van uitzonderingen (artikel 60, § 2) ;

Bijlage VIII : intellectuele-, industriële- en commerciële eigendomsrechten : lijst van verdragen (artikel 71).

Protocollen

Protocol nr. 1 inzake textiel- en kledingproducten ;

Protocol nr. 2 inzake staalproducten ;

Protocol nr. 3 inzake de handel tussen Kroatië en de Gemeenschap in bewerkte landbouwproducten ;

Protocol nr. 4 inzake de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en regelingen voor administratieve samenwerking ;

Protocol nr. 5 inzake wederzijdse administratieve bijstand in douanezaken ;

Protocol nr. 6 inzake het vervoer over land.

Slotakte

De Slotakte bevat 10 gemeenschappelijke verklaringen en één eenzijdige verklaring van de Gemeenschap en haar lidstaten.

III. PROCEDUREVERLOOP

1. "Dubbel gemengd karakter" van de overeenkomst

Na de voltooiing van de onderhandelingen werd het ontwerp van overeenkomst door de partijen geparafeerd op 14 mei 2001 in Zagreb. De Commissie heeft haar voorstellen voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening van de overeenkomst op 9 juli 2001 aan de Raad voorgelegd.

In de Europese rechtsorde heeft de overeenkomst met Kroatië een gemengd karakter, aangezien ze betrekking heeft op zowel exclusief communautaire aangelegenheden als op materies die onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen.

Het gemengd karakter naar Belgisch recht (federaal / gemeenschappen / gewesten) werd vastge-

legd tijdens de vergadering van de Werkgroep "gemengde verdragen" (WGV), een adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB) van 2 oktober 2001. De overeenkomst bevat inderdaad een aantal bepalingen die onder de bevoegdheidsdomeinen van de Gemeenschappen (bv. cultuur en onderwijs) en van de Gewesten (bv. milieu) vallen. De ICBB heeft op 27 november 2001 die beslissing bekrachtigd.

Tijdens dezelfde bijeenkomst van de WGV werd voorgesteld ondertekeningformule 3 van de ICBB te gebruiken, d.w.z. "één enkele handtekening met volmachten van alle betrokken overheden, in naam van het Koninkrijk België, doch met vermelding van alle betrokken entiteiten onder de handtekening". Dit is de gebruikelijke formule voor de ondertekening door België van verdragen tussen de EG en derde landen.

Op 19 oktober 2001 besliste de Vlaamse regering om de Stabilisatie- en Associatieovereenkomst goed te keuren en om de federale vertegenwoordiger te machtigen om ze, mede namens de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, te ondertekenen, op voorwaarde dat de Vlaamse overheid onder de handtekening van de gemachtigde wordt vermeld.

De overeenkomst werd op 29 oktober 2001 in Brussel ondertekend.

Op 21 maart 2003 hechtte de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van decreet houdende instemming met de Stabilisatie- en associatieovereenkomst. De Vlaamse minister bevoegd voor het buitenlands beleid werd gelast om het advies in te winnen van de Raad van State.

2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

De SERV bracht op 30 mei 2002 advies uit. De Vlaamse sociale partners steunen de Europese leiders wanneer zij stellen dat de weg naar stabiliteit in de Balkan verloopt via een geleidelijke aansluiting bij de landen van de EU en via het effectieve lidmaatschap op langere termijn.

De SERV kan zich aansluiten bij de selectie van landen waarmee een stabilisatie- en associatieakkoord zal worden gesloten en bij de prioriteiten van het Vlaams buitenlands beleid naar de landen van Oost- en Centraal-Europa.

De Vlaamse sociale partners wijzen er op dat ze sinds tien jaar meewerken aan de capaciteitsopbouw in de betrokken landen via de multilaterale programma's van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO). Het belang van goede sociaal-economische overlegstructuren en een klimaat waarbij men in gezamenlijke dialoog zoekt naar een consensus is volgens de SERV een belangrijke stabiliserende factor.

3. Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (MiNa-Raad)

In zijn advies d.d. 6 juni 2002 toont de MiNa-Raad zich positief over het tot stand komen van de stabilisatie- en associatieovereenkomsten met Kroatië en Macedonië en over de aanknopingspunten die ze bevatten voor samenwerking op het vlak van milieu. De MiNa-Raad stelt dat de moeilijke sociaal-economische en politieke toestand waarin beide landen verkeren, ertoe kan leiden dat de aandacht voor het milieubeleid marginaal blijft. De op termijn voorziene toetreding tot de EU kan beide Balkanstaten voor zeer grote uitdagingen plaatsen op het vlak van milieu. De MiNa-Raad vindt het dan ook goed dat door de stabilisatie- en associatieakkoorden een kader geboden wordt om daarop in te spelen.

De kansen bestaan in de mogelijkheden voor administratieve en/of commerciële samenwerking en uitwisseling van knowhow en technologieën. De MiNa-Raad vindt het aangewezen dat de Vlaamse overheid, het bedrijfsleven en de relevante niet-gouvernementele organisaties (NGO's) zich samen organiseren om op een vlotte manier tot dergelijke samenwerkingsprogramma's te kunnen komen. Bovendien kan, volgens de MiNa-Raad, een milieubeleid maar slagen als het gedragen wordt door de civiele maatschappij en als het verinnerlijkt wordt in de politieke en maatschappelijke cultuur van het land. Vlaanderen moet dan ook contacten leggen en informatie-uitwisseling ondersteunen.

4. Advies van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR)

Het Vast Bureau van de VLOR besprak de adviesaanvraag in zijn vergadering d.d. 3 september 2002. Het Vast Bureau verheugt zich over de mogelijkheden voor intensere samenwerking op het vlak van onderwijs die de verdragstekst creëren. Het Vast Bureau ziet evenwel af van het recht een formeel advies te formuleren aangezien het geen commentaar heeft bij de verdragstekst.

5. Advies van de Raad van State

In zijn advies d.d. 12 juni 2003 maakte de Raad van State geen opmerkingen bij het ontwerp van decreet.

6. Inwerkingtreding

De overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand volgende op de notificatie door de partijen van de beëindiging van de ratificatieprocedures. Indien in afwachting van de voltooiing van de procedures die nodig zijn voor de inwerkingtreding, de bepalingen van bepaalde gedeelten van de overeenkomst, met name die m.b.t. het vrije verkeer van goederen, door middel van een interimovereenkomst tussen de Gemeenschap en Kroatië tot uitvoering worden gebracht, onder de datum van inwerkingtreding de datum van inwerkingtreding van de interimovereenkomst wordt verstaan voor wat de verplichtingen die in bepaalde artikelen en protocollen zijn opgenomen.

De overeenkomst werd reeds geratificeerd door Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Ierland, Oostenrijk, Spanje, Zweden en Kroatië.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Economie,
Buitenlands Beleid en E-government,*

Patricia CEYSENS

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de Stabilisatie- en Associatieovereenkomst
tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de republiek Kroatië, anderzijds,
de bijlagen I tot VIII, de protocollen 1 tot 6 en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 29 oktober 2001

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt gemeenschaps- en gewestaangelegenheden.

Artikel 2

De Stabilisatie- en Associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de republiek Kroatië, anderzijds, de bijlagen I tot VIII, de protocollen 1 tot 6 en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 29 oktober 2001, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAEL

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting,

Jaak GABRIELS

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt gemeenschaps- en gewestaangelegenheden.

Artikel 2

De Stabilisatie- en Associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de republiek Kroatië, anderzijds, de bijlagen I tot VIII, de protocollen 1 tot 6 en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 29 oktober 2001, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel, 18 juli 2003.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Economie,
Buitenlands Beleid en E-government,*

Patricia CEYSENS
